

Eesti Kirjandusmuuseum
Eesti Rahva Muuseum
Hugo Treffneri Gümnaasium

HUNTS2018

===

humanitaarainete
õpilaskonverents

28. september 2018
Eesti Kirjandusmuuseum, Tartu

Teesid

Toimetaja: Kanni Labi (Eesti Kirjandusmuuseum)

Küljendaja: Pille Niin

Kunstnik: Raimond Lepiste

Korraldajad

Ave Goršič (Eesti Kirjandusmuuseum)

Reet Hiiemäe (Eesti Kirjandusmuuseum)

Virve Tuubel (Eesti Rahva Muuseum)

Agnes Aljas (Eesti Rahva Muuseum)

Kristiina Punga (Hugo Treffneri Gümnaasium)

Toetajad: korraldavad asutused, Eesti-uuringute Tippkeskus, Haridus- ja Teadusministeerium ning SA Eesti Teadusagentuur (teaduse populariseerimise projektikonkurss 2018)

Kava

- 10.00 hommikukohv Eesti Kirjandusmuuseumi saalis
- 10.30 **avasõnad**
- 10.45 **Renar Kihho** Teadlikult teatris
- 11.00 **Marion Kukk** Kuidas mõjutab näitlejatöö inimese psüühikat
- 11.15 **Maarja-Liis Pöder** Vanemuise lavastuse „Suluseis“ analüüs
- 11.30 **Iris Peterson** „Troonide mängu“ taustast ja populaarsusest
- 11.45–12.00 diskussioon
- 12.00 **Triin Aasa** Algustäheortograafia muutumine ajas ja tundmine tänapäeval
- 12.15 **Hant Mikit Kolk** Lingvistika võiks olla kooliaine – miks ma koostan keeleteaduse õpikut
- 12.30 **Tarmo Pungas** Luule ja räpp tänapäeva noortele
- 12.45–13.00 diskussioon
- 13.00–14.00 lõuna Eesti Kirjandusmuuseumi saalis
- 14.00 **Kristiina Amur** Anime ja manga
- 14.15 **Geir Melany Andrejev** Aleksandra Mõrd – meie suguvõsa mõisaproua
- 14.30 **Brita Lubi** Libahunt rahvapärimuses ja kirjanduses
- 14.45 **Maria-Elizabeth Helmik, Mairis Marjapuu** Kaardimäng „Minu Eesti“
- 15.00–15.15 diskussioon

- 15.15 **Hellika Otsar** Viulit tutvustava tunni läbiviimine
- 15.30 **Riinu Liis Lajal** Plokkflöödi õppimise mõjud
- 15.45 **Kädi Kuus** Minu lemmikbänd – rokkansambel Rammstein
- 16.00 **Karoliina Lorenz** Muusikateose loomine ansambli Trad. Attack! ainetikul
- 16.15–16.30 diskussioon
- 16.30 **Jakob Keller** 11. klassi õpilaste valimisaktiivsus ja arvamused valimistest
- 16.45 **Joonas Taniloo** Siit nurgast ja sealt nurgast keskpõrandale kokku. Emakeelenädala näitel
- 17.00 **Iris Vaask** Tooli restaureerimine
- 17.15–17.30 diskussioon
- 17.30 õhtukohv Eesti Kirjandusmuuseumi saalis
- 18.00 **Debatt** tegevteadlaste (Taive Särg (Eesti Kirjandusmuuseum), Kristiina Johanson (Tartu Ülikool), Sigrid Solnik (Rakendusliku Antropoloogia Keskus) ja õpilaste vahel. Debatti juhivad Karl-Andreas Meus ja Hanna Simona Allas (HTG).
- 20.00 **Lilla Daami ringkäik** Eesti Kirjandusmuuseumis

Eessõna

Tere tulemast Eesti esimesele humanitaarainete õpilaskonverentsile **HUNTS (humanitaarainete õpilaskonverents)**, mis on leidnud endale pesa Teadlaste Öö ürituste raames 28. septembril 2018. aastal Eesti Kirjandusmuuseumis Tartus!

HUNTS on mõeldud õpilastele üle Eesti, kes septembris 2018. aastal õpivad 9.–12. klassis. Konverentsi eesmärk on aidata teadvustada õpilaskonverentsi kaudu humanitaarainete vajalikkust Eesti riigile ja ühiskonnale, parandada humanitaarteaduste mainet ühiskonnas ning pöörata õpilaste tähelepanu humanitaarteadustele võimaliku edasise atraktiivse karjäärisuunana. HUNTS toob kokku õpilased ja teadlased tutvustama oma värskaid mõtteid ja vaateid ning arutlema uute ja innovaatiliste meetodite üle, valmistades sel moel ette uut põlvkonda humanitaarteadlasi ja suurendades humanitaarteaduste kõlapinda. Konverents võimaldab muuhulgas saada õpilasesinejatel vahetut tagasisidet ja innustust tegevteadlastelt.

Konverentsi korraldavad Eesti Kirjandusmuuseum, Eesti Rahva Muuseum ja Hugo Treffneri Gümnaasium.

Indu ja jaksu Huntsidele teadusmaastikul uute jälgede ja radade leidmisel!

Korraldajad

Algustäheortograafia muutumine ajas ja tundmine tänapäeval

TRIIN AASA

Koeru Keskkool, 12. klass
Juhendaja Reet Aule

Suure ja väikese algustähe õigest kasutamisest saadakse põhjalikum ülevaade põhikoolis ning gümnaasiumis korratakse varem õpitu üle. Pikema uuringu käigus hakkavad silma reeglid, mille vastu sageli eksitakse, ning teised, mida näikse tuntavat.

Minu uurimistöö esimeseks eesmärgiks oli uurida algustäheortograafia muutumist aastatel 1912–2016. Selgus, et 1912.–1932. aastal ilmunud trükistes polnud reeglite käsitlus süstemaatiline. Selles ajavahemikus käsitleti pärisnimede, seltside ja ühisuste, geograafiliste nimede, rahvaste, kuude, päevade, pühade ning kohanimelise omadussõna algustähereegleid. 1936.–2016. aastal ilmunud trükistes on reeglite käsitlus juba süstemaatiline. Selgus, et algustähereeglid on üldiselt püsivad ning suuremad muutused neis on toimunud juba võrdlemisi ammu. Enamik praegu kehtivaid reegleid on samasugused nagu 1997. aastal. Algustäheortograafia on muutunud lihtsamaks.

Töö teine eesmärk oli uurida algustähereeglite tundmist tänapäeval internetipõhise testi abil. Testile vastas 210 inimest vanuses 10–74. Testi vastuste analüüsi tulemusel selgus, et kõige rohkem eksisid gümnaasiumiõpilased ning kõige vähem vastajad alates 40. eluaastast. Enim eksiti kohanimelise täiendiga ühendi, rahvuskuuluvuse, ajaloosündmuse, tähtkuju, püha nimetuse ja saatepealkirja õigekirjas. Eeldasin, et netikeel, meedia ja omandamata jäänud reeglid mõjutavad inimeste õigekirjaoskust. Analüüsi tulemustest lähtudes leian, et gümnaasiumis peaks õigekirja õpetamisele rohkem tähelepanu pöörama.

Anime ja manga

KRISTIINA AMUR

Põltsamaa Ühisgümnaasium, 12. klass

Juhendaja Siiri Kõrv

Ettekande aluseks on minu 2017/2018. õppeaastal koostatud uurimistöo nimega „Anime ja manga“. Manga on jaapanikeelne sõna koomiksita jaoks (otsetõlkes tähendab see veidraid pilte). Väljaspool Jaapanit tähistatakse sellega tavaliselt kitsamalt Jaapani(-päraseid) koomikseid. Üldiselt on manga must-valge, välja arvatud raamatu kaanel ja vahel ka esimestel lehekülgedel. Anime on animatsiooni (joonisfilmi) stiil, mis on seotud mangade stiiliga. Oma ettekandes tutvustan anime ja manga olemust, päritolu, iseloomulikke tunnuseid ja kategoriseerimist, samuti levikut nii Eestis kui välismaal. Edasi räägin selle teema populaarsusest Eestis ja põhjustest, miks see on just selline, nagu ta praegu on. Samuti saan rääkida selleaastasest animefestivalist AniMatsuri 2018, mis toimub 22.–23. septembril. Eestis pole anime ja manga vaimustus eriti levinud ning laiale publikule on see veel üsna tundmatu. Põltsamaa Ühisgümnaasiumis tehti 2007. aastal uurimistöo nimega „Anime ja manga populaarsus Põltsamaa Ühisgümnaasiumis“, mille raames viidi läbi selleletemaline küsitlus. Kuna on möödunud 10 aastat, viisin läbi sarnase küsitluse enda uurimistöo jaoks, et näha, kui palju on anime ja manga populaarsus PÜG-is muutunud. Tutvustan ettekandes ka selle küsitluse tulemusi.

Aleksandra Mõrd – meie suguvõsa mõisaproua

GEIR MELANY ANDREJEV

Parksepa Keskkool, 9. klass

Juhendaja Angela Kuldmets

Töö autor oli kuulnud jutte, et tema vanavanavanaema Aleksandra Prokofjevna Jemeljanova on olnud nende suguvõsa mõisaproua. Vesteldes suguvõsa vanimate liikmetega, vaadates vanu fotosid, uurides kirikuraamatuid ja lugedes ajaloo teemalisi raamatuid ja artikleid selgus, et vanavanavanaema oli elanud Venemaal Rjazani kubermangus ja olnud seelses mõisas mõisateenija. Ta oli küll abielus, kuid samal ajal olid tal ka soojad suhted mõisahärraga ning neil sündis kolm last. Keerulised ajad Venemaal aastail 1917–1920 sundisid teda koos uue abikaasaga, kes oli eestlane August Mõrd, tulema Eestisse Võrumaale.

Töö autor on püüdnud kirja panna vanavanavanaema eluloost nii palju, kui oli võimalik, kuid üsna palju fakte ja sündmusi vajaks veel täiendavat uurimist. Töö tegemine osutus üpris keeruliseks, kuid oli samal ajal ka huvitav. Ettekanne annab ülevaate tehtud uurimistööst.

Kaardimäng „Minu Eesti“

MARIA-ELIZABETH HELMIK

MAIRIS MARJAPUU

Lähte Ühisgümnaasium, 12. klass

Juhendajad Viivi Rohtla, Erki Veikar

Meie projektitöö idee tuli, mõeldes Eesti Vabariigi 100. sünnipäevale. Projektitöö on mäng „Minu Eesti“, mis koosneb sajast mängukaardist. Igal mängukaardil on foto Eesti kultuuriloo või ajaloo seotud objektist, mille all on küsimus koos kolme valikvastusega, millest õige on märgitud jämedama kirjaga. Mäng on mõeldud kõigile huvilistele.

Projektiga alustades seati järgmised eesmärgid:

- õppida ise tundma ja tutvustada kaasõpilastele ning teistele huvilistele Eestimaa ajaloomäluga seotud paiku;
- koostada mäng ja pühendada see Eesti Vabariigi 100. sünnipäevale;
- osaleda Eesti Ajaloo ja Ühiskonnaõpetajate Seltsi ajalooalaste uurimis- ja projektitööde võistlusel „Eesti 100“ vabariigi presidendi auhindadele;
- saada arvutiprogrammidega töötamise, objektide valiku ja pildistamise ning ettevõtetega suhtlemise kogemus.

Töö käigus valiti välja linnad, kus pildistada Eesti kultuuriloo ja ajaloo seotud objekte ning mille kohta koostada küsimused. Linnad ning seejärel objektid valitud, mindi objekte pildistama ning paralleelselt tegeleti küsimuste ja vastusevariantide koostamisega. Küsimuste koostamiseks kasutati oma teadmisi ja internetiallikaid, et veenduda mängijaile vajalike allikate kättesaadavuses. Kui pildid ja nendega seostuvad küsimused valmis said, alustati kaartide kokku-

panekuga ning samaaegselt tegeleti vajadusel piltide töötlemisega. Lisaks oli vaja kujundada pakend, mille tarvis tuli teha trükifail. Pakendi kujunduse valmimise järel saadeti töö trükki.

11. klassi õpilaste valimisaktiivsus ja arvamused valimistest

JAKOB KELLER

Tartu Jaan Poska Gümnaasium, 12. klass
Juhendaja Indrek Pajur

Oma ettekandes tutvustan ma oma uurimistööd teemal „Tartu Jaan Poska Gümnaasiumi 11. klasside õpilaste osavõtt ning arvamused 2017. aasta kohalike omavalitsuste volikogude valimistest“. Sellise teemavaliku ajendiks oli eelkõige mu enda huvi ühiskonnas toimuva vastu. Samuti oli tegu esimeste riiklike valimistega, kus mina ja mu lennukaaslased hääletada saime, mis tõstis teema tähtsust mu isiklikust vaatepunktist veelgi.

Tegu oli jätku-uuringuga, mille üheks eesmärgiks oli 2017/2018. õppeaasta Tartu Jaan Poska Gümnaasiumi 11. klasside õpilaste reaalse valimisaktiivsuse võrdlus aasta varem Annaliisa-Helena Toomi poolt uuritud sama lennu potentsiaalse valimisaktiivsusega. A.-H. Toom esitas oma töös küsimuse: „Kas lähetsid valima, kui KOV valimised toimuksid homme?“, mina aga: „Kas Sa käisid KOV valimistel valimas?“. Mõlemad küsitlused olid anonüümsed ja seetõttu ei saa väita, et neile vastasid täpselt samad õpilased. Samuti erinesid mõnevõrra küsitlustele vastanute arvud: A.-H. Toomi küsitlusele vastas 78 õpilast, minu omale 86. A.-H. Toomi küsitlusele vastanutest oli neid, kes kindlasti oleks läinud järgneval päeval valima, alla 50%, täpsemalt 34%. Püstitasin hüpoteesi, et realselt käis samuti valimas alla 50% vastanutest, mis ei pidanud aga paika, sest tegelikult käisid valimas 65% minu küsitlusele vastanutest.

Lisaks valimisaktiivsusele uurisin ka valimas käinute poliitilisi eelistusi, vastanute arvamusi valimiste korralduse kohta ning seda, kas õpilased tundsid, et valimisreklaam jõudis kooli. Küsisin arvamusi e-hääletuse turvalisuse ning valimisea langetamise põhjendatuse ja

vajalikkuse kohta. Uurisin vastanute käest ka põhjusi, miks nad valimas käisid või ei käinud; seda, miks ollakse valimisea langetamise ja e-hääletuse poolt või vastu ning seda, miks valimas käinud hääletasid just oma väljavalitud poliitilise jõu poolt.

Teadlikult teatris

RENAR KIHHO

Hugo Treffneri Gümnaasium, 12. klass

Juhendaja Karin Soodla

Ettekande aluseks on minu praktiline gümnaasiumilõputöö „Teatrikriitika kogumik 2018. aastal Tartu Sadamateatris etendunud Vane muise draamalavastustele“. Olles tutvunud teatrikriitika ülesannete ja olulisusega, toon välja selle põhifunktsioonid ning selgitan, kuidas saab muuta teatriskäiku enda jaoks veelgi huvitavamaks ja miks võiks lühiarvustusi ka lihtsalt sahtlisse kirjutada. Samuti räägin Tartu Sadamateatrist: nii teatri ajaloost kui ka teatrimaja iseärasustest. Viimaks annan lühikese ülevaate oma tööprotsessist ehk teatrikülastustest ning jagan lihtsaid näpunäiteid, kuidas teadlikult teatris käia ning mida lavastustes märgata.

Lingvistika võiks olla kooliaine – miks ma koostan keeleteaduse õpikut

HANT MIKIT KOLK

Hugo Treffneri Gümnaasium, 12. klass

Juhendaja Kristiina Punga

Kahjuks ei ole paljudel selget arusaama, mida keeleteadus endast kujutab ning mida selle imeloomaga peale hakata – seda viga üritan ma nüüd parandada, luues enda parema äranägemise järgi huvitava ja lihtsalt-loogiliselt lingvistika põhiteemasid lahtiseletava õpiku, mis loodetavasti teeb tulevikus huvilistele kergemaks jõudmise selle mitte ainult väga põneva, vaid ka nii isiklikus kui ka ühiskondlikus plaanis kasuliku teadusharuni. Seletan esitluse käigus lühidalt, mis on lingvistika, millega see tegeleb, kuidas ma selleni jõudsin ning mis kasu sellega tegelemisest sündida võib – ja muidugi seda, miks see on lihtsalt kohutavalt huvitav.

Kuidas mõjutab näitlejatöö inimese psüühikat

MARION KUKK

Tartu Jaan Poska Gümnaasium, 12. klass

Juhendaja Mari Roostik

Uurimistöö tutvustab näitleja-elukutse psühholoogilisi mõjusid. Töö kirjeldab psühholoogilisi mõjusid pigem tavainimese vaatenurgast ning süvitsi teaduslikku psühholoogiasse ei lähe.

Töö esimene osa koosneb kolmest teoreetilisest peatükist. Esmalt kirjeldatakse näitlejatöö olemust üldiselt – mida see elukutse endast kujutab ning mida endaga kaasa toob. Kahes järgnevas peatükis nimetatakse lavakunstniku tööga kaasas käivaid positiivseid ning negatiivseid mõjusid ning selgitatakse, miks need kaasnevad just selle elukutsega. Positiivselt poolelt on esile toodud näiteks (esine-mis)julguse arendamine ning negatiivsete mõjudena ärevuse ja hirmutunde tekitamine.

Praktiline osa koosneb näitlejatega tehtud intervjuude vastustest, mis toetavad teoreetilises osas esile toodud punkte.

Minu lemmikbänd – rokkansambel Rammstein

KÄDI KUUS

Parksepa Keskkool, 12. klass

Juhendaja Ülle Noppel

Töö autorit huvitab rokkmuusika, kuigi ta ise üheski ansambelis ei mängi. Tema lemmikbändiks on saanud Saksa rokkansambel Rammstein, kes tegutseb 1994. aastast. Töö autorist on kujunenud selle ansambli andunud fänn, kes jälgib rokkbändi tegevust ja kogub ka vastavaid meeneid. Oma uurimistöö raames kogus õpilane andmeid ansambli muusika, muusikute ja esinemispaikade kohta. Töös on esitatud huvitavaid fakte, fotosid ja muusikalisi näiteid ansambli tegevusest. Samal ajal soovis ta teada ka oma klassikaaslaste arvamust ansambli muusika kohta ning intervjueeris neid oma uurimistöö jaoks. Selgus, et klassikaaslased tema sellealast vaimustust eriti ei jaga. Töö autor külastas ka ise ansambli kontserti Tallinnas 2017. aastal, mil kontserdi tegi eriti meeldejäävaks suurejooneline lavasõu.

Plokkflöödi õppimise mõjud

RIINU LIIS LAJAL

Tartu Jaan Poska Gümnaasium, 12. klass

Juhendaja Kaie Mägitsets,
kaasjuhendaja Anneli Kuusk

Plokkflööti on kõige tundlikum puhkpill ning iseseisva pillina väga pretensioonikas. Tänapäeval tuntud vanamuusikapill oli kunagi kõrgklassi soolopill, millele on kirjutanud originaalmuusikat paljud tuntud heliloojad, nt Mozart, Bach ja Vivaldi. Töö eesmärkideks oli uurida plokkflöödi ajalugu, plokkflöödi õppimise spetsiifikat, pilli õppimisvõimalusi Tartu linnas ning selgitada välja plokkflöödi õppimise mõjud noortele.

Töö raames viis autor läbi intervjuud vanamuusiku ja pillimeistri Taavi-Mats Utti ning flöödiõpetaja Anneli Kuusega, mis olid abiks teooriaosa kirjutamisel. Samuti viidi läbi küsitlus kaheksa noore endise plokkflöödimängijaga vanuses 16–24.

Töö uurimisküsimused olid järgmised: milline on olnud plokkflöödi roll muusikas eri ajastutel, kas plokkflööti tasuks õppida eelpillina enne teiste puhkpillide juurde asumist ning missugune on plokkflöödi õppimise mõju noore inimese kujunemisele ja jätkuvale muusikalisele haridusteele.

Plokkflööti on võimalik Tartu linnas õppida kolmes muusikakoolis, kolmes studios ning viies üldhariduskoolis. Küsitluse põhjal selgus, et kui plokkflööti mängida 2–3 aastat enne teise puhkpilli juurde pöördumist, annab see edasiseks pilliõppeks väga hea baasi. Kui aga plokkflööti mängida juba üle nelja aasta, võib uue puhkpilli juurde pöördumine tekitada õpilasele negatiivseid kogemusi, kuna uue pilliga peab ta õpinguid alustama täiesti nullist, mis võib kaasa tuua huvi kadumise.

Plokkflöödi-õpingud andsid noortele muusikalised oskused ja baasteadmised, mängurõõmu, sõbrad ja usaldusisiku õpetaja näol, pilliõpingud arendasid palju meeskonnatöövõimet, esinemisuskust, füüsilist vastupidavust, koordinatsiooni- ja keskendumisvõimet. Plokkflöödi-õpingutel oli ka teraapiline mõju.

Muusikateose loomine ansambli Trad.Attack! ainestikul

KAROLIINA LORENZ

Tartu Jaan Poska Gümnaasium, 12. klass

Juhendaja Märten Karm

Autori praktilise gümnaasiumilõputöö eesmärk oli uurida rahvamuusika üht haru, pärimusmuusikat, saada teada rohkem ühe praegu Eesti tuntuima pärimusmuusikat viljeleva bändi Trad.Attack!-i kohta ning nende kahe aspekti tundmaõppimisel ise muusikateos luua, kus kasutatakse Trad.Attack!-ile omaselt osa helisalvestisest.

Eestis tekkis termin *pärimusmuusika* 1990. aastatel ning esimest korda kasutati seda avalikult 1994. aastal toimunud Viljandi pärimusmuusika festivalil. Selle eelkäijaks võib pidada Valter Ojakääru 1986. aastal võõrsõna *traditsionaal* vastena kasutuselevõetud terminit *pärimuslaul*. Termin *pärimusmuusika* katab ingliskeelseid sõnu *folk music*, *traditional music* ja *world music*. Tänapäevane Eesti pärimusmuusika on segunenud väga paljude teiste muusikaliikidega, mistõttu pärimusmuusikaansambleid on väga erinevaid.

Trad.Attack! on 2013. aasta lõpus alustanud Eesti pärimusmuusikaansambel, kus musitseerivad Sandra Vabarna, Jalmar Vabarna ning Tõnu Tubli. Ansambel on võitnud 14 Eesti muusikaauhinda ja 12 Pärimusmuusika Lõikuspeo Etnokulpidede galaauhinda. Bändi eripära on oma teostes arhiivisalvestiste kasutamine. Liikmete eesmärk on luua karjäär välismaal ning seepärast esineb Trad.Attack! rohkem välismaal kui Eestis.

Uurimistöö raames valmis muusikateos „Lauliku lapsepõli“, kus on kasutatud 1966. aastal salvestatud rahvalaulu ning mis on kirjutatud klassikalisele kitarrile ja kahele pärimusviulile. Muusikateose esmaettekannet toimub JPG Vaikse Muusika Õhtul 2018. aasta novembris.

Libahunt rahvapärimuses ja kirjanduses

BRITA LUBI

Läänemaa Ühisgümnaasium, 12. klass

Juhendaja Monika Undo

Uurimistöö teemaks on libahundimotiivi muutumine eri aegadest pärit materjalis rahvapärimusest nüüdiskirjanduseni. Töö eesmärgiks oli teada saada, kuidas on muutunud libahuntide kujutamine eesti ja väliskirjanduses, lisaks uurida ka libahunti kui arhetüüpset tegelast: millised on olnud rahvapärimuses arusaamad libahundist. Analüüsitud on 16 ilukirjanduslikku teost eesti ja väliskirjandusest, sh eesti kirjanduse tüvitekste (A. Kitzbergi „Libahunt“). Kokku on võetud nii eesti kui ka väliskirjanike teostes leiduvad libahundimotiivid, toodud välja raamatute erinevused ja omakorda võrreldud neid motiive rahvaluules esinevatega.

Eesti ja väliskirjanduses leiduvaid motiive võrreldes võib täheldada, et vanema põlve eesti kirjanike teoste motiivid põhinevad endiselt enamasti rahvaluulel, kuid väliskirjanikud ja ka noorema põlvkonna eesti autorid on hakanud kaugenema libahundi algsest arhetüübist ning kasutama uusi nüansse, nagu näiteks libahuntide hierarhia või see, et libahundiks olemine on pärilik. Eesti ja väliskirjanduses leiduvate motiivide erinevus seisneb selles, et mitmetes eesti autorite teostes on libahuntlus seotud vabadusega, samal ajal kui väliskirjanduses on libahundimotiivi kasutatud võimukuse kujutamiseks. Folkloorsete ja kirjanduslike libahuntide seas on nii naisi kui ka mehi, ent nais-libahundid on eesti kirjanduses olnud jõulisemad karakterid. Seega on libahunt kui arhetüüpne tegelane aja jooksul muutunud.

Viiulit tutvustava tunni läbiviimine

HELLIKA OTSAR

Parksepa Keskkool, 9. klass

Juhendaja Silja Otsar

Töö autor on õppinud Võru Muusikakoolis viiuli erialal 9 aastat. Õpingud on olnud huvitavad ja tema viiulimänguoskused on pidevalt täienenud. 2018. aasta suvel osales Hellika Võru Muusikakooli sümfooniaorkestri koosseisus festivalil Norras. Ta on kindel, et tema tulevik on seotud muusikaga, milles eriline koht kuulub viiulile. Seetõttu otsustas ta oma praktilise töö teema siduda huvialaga, et ka tema klassi- ja koolikaaslased tutvuksid selle torele pillile.

Töös on käsitletud viiuli ajalugu ja tuntud viiulimeistrite rolli pilli täiustamisel, kellest kõige kuulsam on kahtlemata Antonio Stradivari. Põhjalikult kirjeldatakse viiuli ehitust ja käsitletakse viiuli rolli eri muusikastiilides. Esitlust ilmestavad katkendid viiulipaladest nii töö autori enda esituses kui ka videokeskkonnast YouTube.

Töö autor viis viiulit tutvustava tunni läbi mitmetes põhikooliklassides. Tund oli kuulajate arvates huvitav, kaasahaarav ja väga õpetlik.

„Troonide mängu“ taustast ja populaarsusest

IRIS PETERSON

Tartu Jaan Poska Gümnaasium, 12. klass

Juhendaja Mari Roostik

George R. R. Martini raamatusari „Jää ja tule laul“ on viimaste aastate jooksul oma uskumatu ning kaasahaarava süžee ja ladusa jututamisstiiliga palju tähelepanu ja imetlust kogunud. Martini raamatud on bestsellerid üle maailma ning telekanali HBO seriaal „Troonide mäng“ murrab rekordeid. Autor tutvustab lugejatele lohesid, maagiast ja võikusi täis loo kaudu tegelikku ajalugu, ilustamata midagi. „Troonide mängu“ taustast ja populaarsusest“ keskendub tuntud raamatusarja „Jää ja tule laul“ esimesele osale „Troonide mäng“. Teemavalik põhines uurimistööl autori suurel huvil nii üleüldise kirjanduse kui ka „Troonide mängu“ telesarja ja raamatu vastu.

Töö eesmärk oli teada saada, kes ja mis on vorminud kirjaniku geniaalset kirjastiili ning raamatu erinäolisi tegelasi; selgitada välja „Troonide mängu“ populaarsus Tartu Jaan Poska gümnaasiumi õpilaste seas ning nende teadlikkus teose taustast ehk autori inspiratsiooniallikatest. Kõik püstitatud eesmärgid õnnestus täita edukalt ja tulemused olid väga huvitavad. Näiteks selgus, et teos on tugevalt inspireeritud ajaloost, eriti mõjutas Martinit Rooside sõda kahe suure Inglismaa dünastia, Lancasteride ja Yorkide vahel. „Troonide mängu“ Müüri loomisel oli inspiratsiooniks Hadrianuse müür, populaarse tegelase Jon Snow prototüübiks aga William Vallutaja. Muuhulgas on autor tunnistanud, et tema kirjastiili mõjutas ulmekirjanik Tolkien ja tema „Sõrmuste isand“.

Tartu Jaan Poska gümnaasiumis läbiviidud ankeetküsitlusest tuli välja, et teose ülemaailmne populaarsus pole Poskasse jõudnud. Positiivne oli siiski fakt, et need, kes teost lugenud on või selle põhjal

vändatud seriaali nägema on juhtunud, teadsid üllatavalt palju seoseid tõsieluliste sündmuste ja Martini loodud maailma vahel. Enim osati seostada dothrakisid mongolitega ja Westeros Inglismaaga.

Vanemuise lavastuse „Suluseis“ analüüs

MAARJA-LIIS PÕDER

Tartu Jaan Poska Gümnaasium, 12. klass

Juhendaja Ulve Mägi

Minu ettekanne tugineb uurimistöole, mis kannab pealkirja „Vanemuise lavastuse „Suluseis“ analüüs“. Lavastuse aluseks oleva näidendi autor on Rootsi näitekirjanik Kristian Hallberg ning lavastaja Andres Noormets.

Uurimistöös analüüsitakse lavastuse tegelasi: tegelaste liigitumist tegelaskontseptsiooni põhjal ja tegelaste loomisel kasutatud tehnikaid. Lisaks on vaatluse all lavastuse kompositsioon ning peamised ideed. Et analüüs oleks lugejale-kuulajale mõistetav, antakse lühikäsitluse „Suluseisu“ süžeesest. Juttu on ka teose kohast autori loomingus.

Lavastus käsitleb mitut tänapäeva ühiskonnas olulist teemat – tähtsamad neist on immigratsiooniga seotud probleemid ja keerulised inimsuhted, mis mõjutavad inimese elu lapsest saadik. Analüüsitavad teemad on aktuaalsed nii maailma kui ka Eesti mastaabis ning lavastus „Suluseis“ seob need omavahel, tuues välja vastandlikud seisukohad ja pakkudes mõtlemisainet pikaks ajaks ka pärast etenduse lõppemist.

Luule ja räpp tänapäeva noortele

TARMO PUNGAS

Tallinna Reaalkool, 12. klass

Esmalt tutvustan Õigekeelsussõnrobotit (Facebooki juturobot) – mis see on, kellele see mõeldud on, miks ja kuidas seda kasutada.

Seejärel räägin, miks luuletamine on hea viis oma tundeid väljendada. Loen ette eesti autorite luulet.

Seon luuleteema räpiga: kuidas räpp luulega sarnaneb, miks räppi üldse kuulata. Loen ette mõned read eesti räpilugudest (artistidelt Nublu ja Reket). Lõpetan jutu paari temakohase luuletuse ettelugemisega.

Siit nurgast ja sealt nurgast keskpõrandale kokku. Emakeelenädala näitel

JOONAS TANILOO

Tartu Tamme Gümnaasium, 11. klass

Juhendaja Maiu Nurka

Tänapäeva kiires ning järjest enam tehnoloogiale orienteeruvas maailmas on üha olulisem tekste ja infot meie ümber kriitiliselt hinnata. Humanitaarainete tundmine annab võimaluse maailma paremini mõtestada ning ümbritsevat analüüsida. Kuidas aga tuua kirjandus ja keel lähemale ka tehnoloogiahuvilisele noorele? Milline peaks olema kultuuriüritus, mida noored külastada sooviks, ning mis oleks meelde jääv? Kuidas kaasata kultuuriüritusele võimalikult suurt ja laiapõhjalist auditooriumi? Mida üldse ootavad noored ürituselt?

Räägin enda kogemusest emakeelenädala korraldamisel kui ühest katsest humanitaaraineid kaasõpilastele tutvustada. Annan ülevaate nädala eesmärgist, korraldusprotsessist, nädala plaanist, toimunud tegevustest ja tagasisidest. Analüüsin nädala õnnestumist ning tekkinud probleeme. Arutlen, miks on emakeelenädala korraldamine tänapäeval vajalik ning kuidas õpilaste huvi oma emakeele ja kirjanduse vastu suurendada.

Oma ettekandes keskendun humanitaarainete olulisusele ja arutlen ühe praktilise töö näitel, kuidas muuta nende ainete õppimine populaarseks ning õpilastele atraktiivseks ja põnevaks. Mõtisklen selle kaudu kultuuri kestmajäämise ning kooli ja noore põlvkonna vastutuse üle – sõltub ju meist endist meie riigi, kultuuri ning rahvuse püsimine.

Toolid restaureerimine

IRIS VAASK

Hugo Treffneri Gümnaasium, 12. klass

Juhendaja Kristiina Punga

Perekonna pärandusena jõudsid minu kätte 6 halvas seisukorras, restaureerimist vajavat tooli. Toolid on umbes sada või enamgi aastat vanad, üle elanud revolutsiooni ja kaks ilmasõda ning nende tõttu palju kannatada saanud. Toolide konditsioon oli väga halb ning paljud osad vajasid väljavahetamist. Praeguseks olen lõpetamas teise tooli restaureerimist. Esimese tooli restaureerimise käigus tekkis selle ala vastu suurem huvi ning olen juhendaja käe all Eesti Põllumajandusmuuseumis süvenenud restaureerimistehnikate ja -võtete õppimisse. Sain täpsemaid teadmisi puitosade ja polstri restaureerimise võimalustest. Nüüdseks olen sellega tegelenud natukene üle aasta. Töö valmib 2018. aastal praktilise töö raames. Oma ettekandes kirjeldan seda tööd, tutvustan enda kasutatud restaureerimisvõtteid ja näitlikustan juttu fotodega esemetest enne ja pärast uuenduskuuri.

